

เสียหวาง

หนังสือฟาร์อีสเทอร์นอีคอนอมิกวิว ฉบับที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๓๐ หน้า ๔๓ ได้พูดถึงผลกระทบซึ่งมิได้คาดฝันของนโยบาย “ลูกคนเดียว” ของสาธารณรัฐประชาชนจีน

ประเทศจีนขณะนี้ มีประชากรถึง ๑,๒๐๐ ล้านคน การวางแผนครอบครัว จึงถือเป็นเรื่องสำคัญ รัฐบาลมีนโยบายให้แต่ละครอบครัวมีลูกเพียงคนเดียวเท่านั้น

เด็กที่เป็นลูกคนเดียวของพ่อแม่ ได้รับการทุ่มเทความรักจากพ่อแม่ญาติพี่น้อง เกิดเป็นคนที่มั่นใจไม่ดี กล่าวคือ เป็นคนเอาแต่ใจตัว ไม่ค่อยนึกถึงผู้อื่น (inconsiderate) ไม่มีจิตใจที่จะช่วยเหลือผู้อื่น

เด็กแบบนี้เขาเรียกว่า เสียหวาง (= จักรพรรดิน้อย)

“เสียหวาง” ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ครอบครัวและผู้อื่น ซึ่งจะเป็นปัญหาทางสังคมต่อไป และเป็นการสวนทางกับสิ่งที่มหาเจอตงคาดหวังไว้ว่าจะสร้างประชาชนจีนให้เป็นมวลชนที่ทรงคุณค่าและสร้างสรรค์ที่สุด

เรื่องนี้เป็นตัวอย่างให้เห็นถึงความหลากหลายและละเอียดอ่อนของเหตุปัจจัยที่มีผลกระทบต่อมนุษย์และสังคมหลายแง่มุม

เมื่อประชากรมากก็ทำให้ไม่พอกิน ไม่พอใช้ จำเป็นต้องควบคุมจำนวนประชากร แต่จำนวนลูกก็มีผลกระทบต่อจิตใจของเด็กซึ่งจะเป็นผู้ใหญ่ต่อไป

ถ้ามีเด็กอยู่ด้วยกันหลายคน เด็กไม่เอาใจเด็ก เด็กจะต้องแข่งขันกันที่จะได้รับความรักจากผู้อื่น

ความรักมิใช่ได้มาง่าย ๆ จะทำอะไรเอาแต่ใจไม่ได้

เด็กลูกคนเดียวไม่มีเด็กอื่นจะต้องแข่งขัน ได้รับข้างของและความรักมา
อย่างง่าย ๆ หรืออย่างอัตโนมัติ โดยไม่ต้องลงทุนลงแรงประกอบคุณงามความดี
อะไร

สมองจึงถูกโปรแกรมให้เป็นผู้รับ โดยให้ผู้อื่นไม่เป็น
เราได้ข้อสรุปดังนี้

ผู้ที่ได้รับความรักจากผู้อื่น จึงไม่จำเป็นต้องเป็นผู้ที่จะรักผู้อื่นเป็นการ
ตอบแทนเสมอไป

เลี้ยวหวางคงจะเกิดเพราะเหตุอื่น ๆ อีก โดยไม่จำเป็นต้องเป็นลูกคน
เดียวเสมอไป เช่น

เป็นลูกคนโตที่ลูกคนที่สองเกิดห่างออกไป ก็จะมีสภาพเป็นลูกคนเดียว
อยู่นานพอที่สมองจะถูกโปรแกรมให้เป็นเลี้ยวหวาง

หรือเป็นลูกที่พ่อแม่ตามใจ

หรือเป็นลูกคนใหญ่คนโต ที่ใคร ๆ ก็พากันยกย่องตามใจ

ในประเทศไทยของเราลองมองไปรอบ ๆ ตัวเถิดจะพบผู้ใหญ่ที่เป็น
เลี้ยวหวางจำนวนไม่น้อย

พวกเลี้ยวหวางนี้ เป็นคนเอาแต่ใจตัวเองและขาดการนึกถึงคนอื่นอย่างไม่น่า
เชื่อว่า **ทำไมเขาจึงเป็นไปได้ถึงเช่นนั้น** และเป็นเช่นนั้นอย่างไม่ยอมเปลี่ยนแปลง
เพราะสมองของเขาถูกโปรแกรมให้เป็นอย่างนั้น

ความเป็นเลี้ยวหวางของเขาทำให้เกิดความเดือดร้อนแก่คนอื่น ทุก ๆ
ระดับ กล่าวคือ

เลี้ยวหวางในครอบครัวก็ทำให้ครอบครัวเดือดร้อน

เลี้ยวหวางในที่ทำงานก็ทำให้เพื่อนร่วมงานเดือดร้อน

เลี้ยวหวางในระดับผู้บริหารเช่นระดับคณบดี อธิการบดี หรืออธิบดี ก็ทำ
ให้คนในสังกัดและหน่วยงานเดือดร้อน

เลี้ยวหวางในระดับประเทศ ก็ทำให้เดือดร้อนได้ทั่วกันหมด ไม่ว่าประชาชนข้าราชการ ทหาร ตำรวจ

ฯลฯ

คุณภาพของคนจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดต่อความสุขความทุกข์ของมนุษย์เป็นส่วนรวม

คุณภาพของคนขึ้นกับปัจจัยหลากหลายซับซ้อนทั้งทางรูปธรรมและนามธรรม ไม่ใช่เรื่องจะเหะเหะทีกทักกันเป็นขวเป็นดำกันง่าย ๆ

ประเทศของเรานั้นน่าเป็นห่วงเพราะเราสนใจเรื่องคุณภาพคนน้อยให้คุณค่าทางวัตถุและการเสพสุขทางวัตถุ (กามสุขัลลิกการนุโยค) กันมาก

ถ้าคุณภาพคนของเราเลวลงเรื่อย ๆ เราจะอยู่เป็นสุขกันได้อย่างไร

แนวทางการพัฒนากระแสหลักของรัฐบาลที่มุ่ง “**ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ**” โดด ๆ โดยไม่คำนึงถึงคุณภาพของคนส่วนใหญ่ เป็นเรื่องที่น่ากลัวและเป็นเรื่องที่เราควรได้รับการตรวจสอบทบทวน.